

Syntese for slåttemyr

Bakgrunnsinformasjon

Slåttemyr er områder med fuktighetskrevede vegetasjon som danner eller har dannet torv, og som er preget av langvarig høsting gjennom slått.

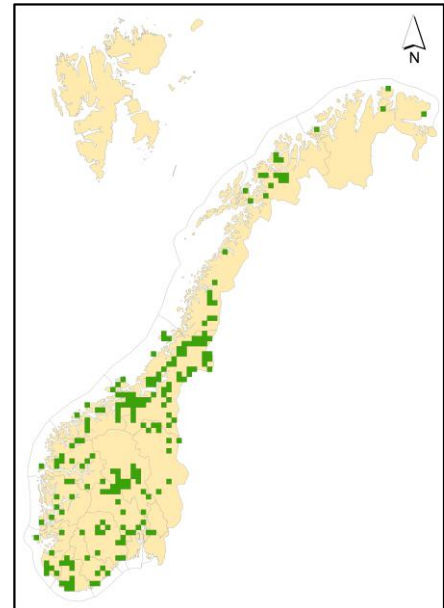
Ei slåttemyr har relativ høy produksjon av gras og urter som kan høstes. Minerotrofe myrer har høyere produksjon av nyttbare arter i feltsjiktet enn ombrotrofe myrer, og det er derfor bare de minerotrofe myrene som ble slått. Vanligvis er det høyere produksjon i rikmyr, og et mer variert planteliv som ofte gir seg utslag i høyere næringsverdi på høyet. De beste slåttemyrene har derfor middelsrik og ekstremrik myrvegetasjon, men fattigere myrer finnes over svært store arealer og var nok mange steder viktigere av den grunn. En god del av artene som utgjør mye av den høstbare biomassen, er dessuten felles for fattige/intermediære myrer og rike myrer.

Slåttemyrene er dominert av graminider (gras og starr) i feltsjiktet, men rike slåttemyrer kan ha mye urter. Det er vanlige myrarter som trådstarr, kornstarr, flaskestarr, blåtopp og bjønnskjegg som dominerer, og disse utgjør det meste av fôret som høstes på slåttemyr, spesielt de høyvokste artene flaskestarr og trådstarr. Urter som forekommer på både fattig og rik slåttemyr er f.eks. bukkeblad, rome og tepperot, mens en rekke urter i tillegg inngår på rike og intermediære myrer. Vedvekster utenom lågvokste lyngvekster mangler, men slåttemyr i gjengroing har ofte busker og kratt av gråor, dvergbjørk, bjørk, pors og vier. I låglandet i sør (boreonemoral og sørboreal vegetasjonssone) kommer gjerne svartor og trollhegg inn i tillegg. Botnsjiktet er velutvikla med overvekt av teppedannende moser, torvmoser som stivtorvmose og dvergtorvmose på de fattigste myrene, og brunmoser som myrstjernemose og makkmoser på de rikeste. Artsmangfoldet på de enkelte slåttemyrlokalitetene kan variere sterkt, og størrelsen på myra samt variasjonen langs økologiske gradienter forklarer mye av dette. På slåttemyr er det variasjonen langs fattig-rik-gradienten som er viktigst. Slåtten jevner ut overflata, og busker og kratt langs kanten blir rydda. Dette gjør variasjonen langs tue-løsbunn-gradienten og myrkant-myrrflate-gradienten mindre, og myrene domineres av fastmattevegetasjon.

Tradisjonelt ble gode slåttemyrer slått annethvert år, men unntak finnes. Fattige slåttemyrer ble slått sjeldnere. Ljø var tidligere den vanlige slåtteredskapen, men tohjuls slåmaskin med slåttesnute er i dag det vanligste redskapet ved skjøtsel av slåttemyr. Ei slåttemyr i god tilstand slås jevnlig, og hvert andre til femte år er vanligvis ideelt. Overflata er jamn og lett å slå, og det er ikke kratt, men med unntak for tuer og ved steiner etc. der det i praksis ikke blir slått. Tresjiktet er ikke tett, men oppkvista trær i myrkanten er vanlig. Graset bakketørkes og samles deretter opp. Dette sikrer god frøspredning og sørger for god lystilgang til bunnsjikt og feltsjikt. Slått og raking gir små sår i vegetasjonsdekket som er gunstig for frøspiring. Fjerning av graset sørger for at noe næring fjernes, og man unngår oppgjødsling samt utskygging av småvokste arter ved at slåttegraset legger seg som et teppe over myra.

Drenering, tråkk og kjørespor er uheldige inngrep som påvirker dynamikken i ei slåttemyr negativt. Tråkk og kjørespor kan bryte vegetasjonsdekket, endrer vegetasjonens sammensetning, og kan gjøre det vanskelig å slå. Drenering kan gi økt produksjon og oppslag av kratt. Dette kan ofte holdes i sjakk ved hyppigere slått, men bløtsetting kan være nødvendig for å oppnå eller beholde god tilstand.

Naturtypen omfatter grunntyper med slåttepreg (SP-a) innen hovedtype V9 Semi-naturlig myr. Slåttemyr kan defineres presist ut fra NiN 2.0: V9 Semi-naturlig myr; SP-a, HI=b-e. Kartleggingsenhetene E15.1 Slåttemyr og E15.1.1 Sørlig slåttemyr dekker til sammen vurderingsenheten Slåttemyr, og det er full overensstemmelse i definisjon og avgrensning. Ved kartlegging er E15.1.1 Sørlig slåttemyr underordnet E15.1 Slåttemyr.

Kartlagt areal (km ²)	250
Reelt areal (km ²)	2200

Påvirkningsfaktorer

Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktorer er viktige for naturtypen:

	Påvirkningsfaktor	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Alvorlighetsgrad
1	Påvirkning på habitat > Landbruk > Opphørt/reduisert drift	Opphørt hevd gir gjengroing.	Pågående	Majoriteten av arealet påvirkes (50-90 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
2	Påvirkning på habitat > Landbruk > Jordbruk > Drenering (grøfting)	Drenering med tanke på jordbruksproduksjon. Kan være forløper til oppdyrking, kan også påvirke restareal som grenser mot grøfta (tidligere) slåttemyr.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
3	Påvirkning på habitat > Landbruk > Jordbruk > Oppdyrking	Oppdyrking gir en ny naturtype.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
4	Påvirkning på habitat > Landbruk > Skogreisning/treplantasjer	Drenering med tanke på skogbruksproduksjon.	Opphørt (kan inntreffe igjen)	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
5	Påvirkning på habitat > Habitatpåvirkning på ikke landbruksarealer (terrestrisk) > Utbygging/utvinning > Infrastruktur (veier, broer, flyplasser mm.)	Nedbygging til fordel for infrastruktur gir en ny naturtype.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
6	Påvirkning på habitat > Habitatpåvirkning på ikke landbruksarealer (terrestrisk) > Utbygging/utvinning > Boligbygging/boligutbygging	Nedbygging til fordel for boliger gir en ny naturtype.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
7	Påvirkning på habitat > Habitatpåvirkning på ikke landbruksarealer (terrestrisk) > Annen påvirkning på habitat > Motorferdsel	Kjøreskader etter tunge kjøretøy påvirker vegetasjonen, og i noen tilfeller hydrologien, hvis sporene er store.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)
8*	Påvirkning på habitat > Landbruk > Buskap/dyrehold/Tråkk	Tråkkskader etter tunge beitedyr.	Pågående	Minoriteten av arealet påvirkes (< 50 %)	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år)

*Påvirkningsfaktoren er ny sammenlignet med Rødlister for naturtyper 2018.

Status

Naturtypen ble vurdert som en del av Semi-naturlig myr (sterkt truet, EN) og Sørlig slåttemyr (kritisk truet, CR) i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Rødlister vurderingen av enheten Semi-naturlig myr (EN) er dekkende også for Slåttemyr, som i denne vurderingen derfor settes til EN. Slåttemyr klassifisert som «svært viktig» og «viktig» er utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Naturtypen har handlingsplan.

Utmarksslåtten har hatt stort omfang i Norge, og i jordbruksstillingen i 1907 ble arealet av utmarksslått oppgitt til 2700 km² (hele landet). En stor del av dette var myr. Vi regner med at omfanget av utmarksslåtten var størst i siste halvdel av 1800-tallet, og at en del areal alt var gått ut av bruk i 1907. I tillegg er nok arealet i 1907 oppgitt

for lavt av skattemessige grunner. Naturtypens areal ble oppgitt til 3000 km² i rødlista fra 2018, men dette skyldes feil tolking av statistikken. Et totalt areal på 2200 km² ble angitt ved rødlisting i 2011, og vi anvender her dette estimatet. Det synes som et rimelig anslag at knapt 250 km² slåttemyr er kartlagt per 2022, noe som utgjør ca. 8 % av det historiske slåttemyrarealet.

Nord-Norge er dårlig kartlagt, og det er gitt klare anbefalinger når det gjelder kartlegging av slåttemyr i Nord-Norge. Det bør gjennomføres en systematisk kartlegging av slåttemyr i de tre nordligste fylkene, og spesielt bør Lofoten-Vesterålen og Indre Troms prioriteres. Der er avviket mellom antatt forekomst av og faktisk kunnskap om slåttemyrlokalteter størst. Finnmark bør også prioriteres fordi flora, vegetasjon og antakelig tradisjonell bruk er annerledes enn for resten av landet. I Sør-Norge anser vi at Hordaland, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark og Agder-fylkene er mangelfullt kartlagt, i hvert fall når vi sammenligner med Trøndelag.

Det er grunn til å tro at Norge har en vesentlig andel av de gjenværende nordiske forekomstene av slåttemyr. Danmark har lite myr, og mye har dessuten forsvunnet. Finland har mye myr (og gammel slåttemyr), men har ikke hatt fokus på typen. I Sverige finnes områder med skjøtsel. Særlig i nord og mot norskegrensa kan det være mye slåttemyr ennå. Det er f.eks. ingen vesentlig forskjell på (slåtte)myrene på norsk og svensk side av grensa i Røyrvik, Lierne, Snåsa og Verdalen. På Island har det sikkert også vært slåttemyr, men omfanget er ukjent. Vår konklusjon er derfor at Norge antakelig sitter med storparten av slåttemyrarealet som fortsatt er i middels god til god tilstand. For øvrig i Europa er status ukjent, men store arealer myr slås i Biebrza i Polen, og det er kjent slått på myr fra en rekke andre land også.

Det er to fysiske attributter ved slåttemyr som kan være aktuelle for kartlegging ved fjernmåling: i) Slett overflate med lav forekomst eller svak utvikling av strukturer, samt ii) manglende buskjikt og lysåpent eller manglende tresjikt. Begge deler kan fanges opp på flybilder og LiDAR-registreringer. Gjentatte opptak/målinger gir grunnlag for å følge endring, og vil både kunne si noe om forekomst og tilstand hos typen. Artsmangfold kan ikke vurderes gjennom fjernmålingsteknikker.

Mål og nullalternativ

Målet for naturtypen er at den vurderes som NT (nær truet) på Norsk rødliste for naturtyper i 2037. Det er gjort en trinnvis vurdering av målsetting, med delmål for VU (sårbar) og NT. Målsetting om NT krever restaurering og skjøtsel av svært store arealer. For å nå VU må følgende delmål oppfylles:

Mål	Delmål	Rødlistekriterium	Målsetting per 2037	Nullalternativ per 2037*
VU	1.1	A1 Reduksjon i totalareal	Reduksjon av totalareal siste 50 år må holde seg under 50 %.	Reduksjon fra 2200 km ² i 1950 via 1656 km ² i 1987 til 921 km ² i 2037.
VU	1.2	A2ab Reduksjon i totalareal	Reduksjon av totalareal i en fritt valgt 50-årsperiode må gå fra 50-80 % til 30-50 %.	Reduksjon fra 2200 km ² i 1950 via 1656 km ² i 1987, 921 km ² i 2037, til 186 km ² i 2087
VU	1.3	D1 Andelen av totalareal biotisk forringet	Andelen av totalarealet som er forringet siste 50 år må gå fra >80 % til 50-80 % samtidig som graden av biotisk forringelse ikke øker.	Andelen av totalarealet som er forringet estimeres som all slåttemyr som har vært uten skjøtsel i minst 10 år. Samla areal med skjøtsel er ca. 4,5 km ² i 2023. I 2037 vil dette si at nullalternativet er 916,5 km ² slåttemyr i forringet tilstand, eller 99,5 %.
VU	1.4	D2ab Andelen av totalareal biotisk forringet	Andelen av totalarealet som er forringet i neste 50 år må gå fra >80 % til 50-80 % samtidig som graden av biotisk forringelse ikke øker.	Andelen av totalarealet som er forringet estimeres som all slåttemyr som har vært uten skjøtsel i minst 10 år. Samla areal med skjøtsel er ca. 4,5 km ² i 2023. I 2087 vil dette si at nullalternativet er 182 km ² slåttemyr i forringet tilstand, eller 97,6 %.
VU	1.5	D1 Graden av biotisk forringelse	Graden av biotisk forringelse siste 50 år må reduseres fra 50-80 % til 30-50 %.	Graden av biotisk forringelse øker til 66,8 %, og er i intervallet 50-80 %, noe som tilsier EN.
VU	1.6	D2ab Graden av biotisk forringelse	Graden av biotisk forringelse må reduseres fra 50-80 % til 30-50 %.	Graden av biotisk forringelse øker til 93,2 %, og er i intervallet 80-100 %, noe som tilsier CR.

*se kunnskapsgrunnlag for beregning av arealtall.

For å nå NT må først delmålene for VU nås, og deretter må følgende delmål oppfylles:

Mål	Delmål	Rødlistekriterium	Målsetting per 2037	Nullalternativ per 2037*
NT	2.1	A1 Reduksjon i totalareal	Reduksjon av totalareal siste 50 år må gå fra 30-50 % til 20-30 %.	Reduksjon fra 2200 km ² i 1950 via 1656 km ² i 1987 til 921 km ² i 2037.
NT	2.2	A2ab Reduksjon i totalareal	Reduksjon av totalareal en fritt valgt 50-årsperiode må gå fra 30-50 % til 20-30 %.	Reduksjon fra 2200 km ² i 1950 via 1656 km ² i 1987, 921 km ² i 2037, til 186 km ² i 2087
NT	2.3	D1 Andelen av totalareal forringet	Andelen av totalarealet som er forringet siste 50 år må gå fra 50-80 % til 30-50 % samtidig som graden av biotisk forringelse ikke øker.	Andelen av totalarealet som er forringet estimeres som all slåttemyr som har vært uten skjøtsel i minst 10 år. Samla areal med skjøtsel er ca. 4,5 km ² i 2023. I 2037 vil dette si at nullalternativet er 916,5 km ² slåttemyr i forringet tilstand, eller 99,5 %.
NT	2.4	D2ab Andelen av totalareal biotisk forringet	Andelen av totalarealet som er forringet i neste 50 år må gå fra 50-80 % til 30-50 % samtidig som graden av biotisk forringelse ikke øker.	Andelen av totalarealet som er forringet estimeres som all slåttemyr som har vært uten skjøtsel i minst 10 år. Samla areal med skjøtsel er ca. 4,5 km ² i 2023. I 2087 vil dette si at nullalternativet er 182 km ² slåttemyr i forringet tilstand, eller 97,6 %.
NT	2.5	D1 Graden av biotisk forringelse	Graden av biotisk forringelse siste 50 år må reduseres fra 30-50 % til 20-30 %.	Graden av biotisk forringelse øker til 66,8 %, og er i intervallet 50-80 %, noe som tilsier EN.
NT	2.6	D2ab Graden av biotisk forringelse	Graden av biotisk forringelse må reduseres fra 30-50 % til 20-30 %.	Graden av biotisk forringelse øker til 93,2 %, og er i intervallet 80-100 %, noe som tilsier CR.

*se kunnskapsgrunnlag for beregning av arealtall.

Kunnskapshull

Kunnskapen om naturtypen vurderes som tilstrekkelig til å foreslå tiltak, det er derfor ikke foreslått prosjekter som vil dekke kunnskapshull for naturtypen.

Tiltak

For å nå målet om å forbedre status til VU vil følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltakene er beskrevet, og nåverdien av tiltakskostnader er beregnet for perioden fra tiltakene antas igangsatt (2019) og fram til 2037.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad*
0.1**	Videreføre pågående skjøtsel	Slått av slåttemyr med hevd i 2023. Arealet er 4,5 km ² .	1	Årlig	
1.1	Restaurere gjengroende areal	Rydding og slått av slåttemyr som ikke er i hevd i 2023. Erfaringer fra Sølendet naturreservat viser at produksjon (av biomasse) avtar gradvis de første 3-4 gangene det slås, deretter stabiliseres produksjonen. Dette tolkes som at slåttemyr forblir i restaureringsfasen relativt lenge (12 år med et treårsintervall på slått), og blant lokalitetene som restaureres fram mot 2037, vil det derfor være svært få (om noen) som går over i en skjøtselfase. Innsatsen med rydding er størst i første runde. Erfaring viser imidlertid at det også her er fordelaktig å rydde over tid, det gir bedre kontroll på krattoppslag, samt at tiltaket dimensjoneres riktig til lokaliteten. Det vil derfor være fornuftig å inkludere rydding i	1	Årlig	122 700 000 kr

		planene for de første 12-15 åra. I skjøtselssfasen vil det være essensielt å følge opp lokalitetene videre, men innsatsen per arealenhet og år vil kunne være mindre. Areal tilsvarer 19,6 km ² .			
1.2	Opplæring av personell	Lære opp personell i teknikker for skjøtsel, og i framgangsmåte ved rydding og slått.	1	Regelmessig med få års mellomrom	200 000 kr
1.3	Øke kunnskapen hos kommunale myndigheter om naturtypen	Formidlingstiltak for å opplyse om forekomster av slåttevær, forvaltningsmessig status og muligheter for tiltak.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Med få års mellomrom	300 000 kr

* Kostnadsdrivere per tiltak: Tiltak 1.1 innebærer kostnader til skjøtsel, mest ved oppstart, men regelmessig oppfølging i restaureringsfasen for et betydelig areal, noe som driver kostnadene. Tiltak 1.2 og 1.3 er opplæringstiltak som innebærer begrensede tidskostnader og noe materialkostnader.

** Tiltaket er igangsatt og inngår i nullalternativet. Videreføring er en forutsetning for måloppnåelse.

For å nå målet om å forbedre status til NT vil, i tillegg til tiltak for VU, følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltaket er beskrevet, og nåverdien av tiltakskostnader er beregnet for perioden fra tiltaket antas igangsatt (2019) og fram til 2037.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad*
2.1	Restaurere gjengroende areal	Se beskrivelse for 1.1. Areal tilsvarer 13,2 km ² .	1	Årlig	76 800 000 kr

* Kostnadsdrivere per tiltak: Tiltak 2.1 innebærer kostnader til skjøtsel, mest ved oppstart, men regelmessig oppfølging i restaureringsfasen for et betydelig areal, noe som driver kostnadene.

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Blant mulige tiltak som er listet ovenfor, er det identifisert tre tiltakspakker som gir måloppnåelse VU. Tiltakspakkene består av aktuelle tiltak som til sammen gjør at målet nås med minst 50 % sikkerhet.

	Tiltak som inngår i pakken	Sannsynlighet for måloppnåelse	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltakspakke 1	Tiltak 1.1	85-95 %	122 700 000 kr
Tiltakspakke 2	Tiltak 1.1 og 1.2	95-100 %	122 900 000 kr
Tiltakspakke 3	Tiltak 1.1, 1.2 og 1.3	95-100 %	123 200 000 kr

Blant mulige tiltak som er listet ovenfor, er det identifisert tre tiltakspakker som gir måloppnåelse NT. Tiltakspakkene består av aktuelle tiltak som til sammen gjør at målet nås med minst 50 % sikkerhet.

	Tiltak som inngår i pakken	Sannsynlighet for måloppnåelse	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltakspakke 4	Tiltak 1.1 og 2.1	85-95 %	199 500 000 kr
Tiltakspakke 5	Tiltak 1.1, 1.2 og 2.1	95-100 %	199 700 000 kr
Tiltakspakke 6	Tiltak 1.1, 1.2, 1.3 og 2.1	95-100 %	200 000 000 kr

Tilleggseffekter

Naturtypen er svært viktig for pollinatorer. Slåttemyr opptre med fattig til ekstremrik vegetasjon, men er ofte knyttet til kalkrike arealer. Slåttemyrer med rikmyrvegetasjon er artsrike og med en høy andel urter i feltsjiktet. Mange av orkideene på rikmyr har komplisert og spesialisert mutualistisk pollineringsøkologi, og brudespore er et eksempel på dette. Arter som blåknapp og følblom er gode fødeplanter for pollinatorer, og opptre ofte i store mengder på slåttemyr. Alt i alt må naturtypen sies å ha stor betydning for pollinatorer. Betydningen er på linje med rikmyr, og antakelig ikke så ulik betydningen av semi-naturlig eng.

Myr er den hovednaturtypen som lagrer mest karbon per arealenhet, og myr i Norge lagrer totalt et sted mellom 1 og 2 Gt totalt. Slåttemyr finner vi kun på jordvassmyr, og typen har ofte nokså liten torvdybde, men dette varierer, og det er eksempler på slåttemyr med flere meter torv. Torva på jordvassmyr er ofte tett og mye omdannet, og det vil si at det er høyere karbontetthet enn der torva er lausere (eks. typisk høgmyr). I jordvassmyr er karplantene viktige for torvoppbygging, og en vesentlig andel av karplantenes bidrag til torvvekst kommer fra røttene. Ved slått vil karplantene respondere med å få en større andel av biomassen under bakken, og sjøl om det gjennom slått fjernes biomasse over bakken, så påvirker det sannsynligvis ikke torvvekst eller karbonlagring negativt. Alt i alt har slåttemyr stor betydning for karbonlagring, og større enn for de fleste naturtyper på fastmark.

Naturtypen kan ha stort potensial for fôrproduksjon, men myrslått skjer i dag i beskjedent omfang og i hovedsak knytta til skjøtsel for å ta vare på naturtypen uten at det er kobla til aktiv drift. Potensialet for uttak av fôr er imidlertid stort; 2200 km² slåttemyr med en gjennomsnittlig årlig produksjon på 75 kg/daa gir 165000 tonn fôr per år. SSB oppgir at det høstes 3465700 tonn grovfôr, og verdien av grovfôret som produseres er estimert til 10 milliarder kroner. Potensiell produksjon på slåttemyr utgjør ca. 4,8 % av dette, og verdien kan estimeres til 475 millioner kroner. Fôrkvaliteten vil variere med naturgrunlaget (eks. fattig eller rik myr), men gode slåttemyrer med høy andel urter gir et smakelig fôr som egner seg i kjøttproduksjon. Proteininnholdet er sannsynligvis for lågt for storskala melkeproduksjon, men kan også her brukes som et tillegg til annet fôr.

Tiltak for ivaretagelse av slåttemyr vil også ha positiv effekt på arter tilknyttet naturtypen. Arter som med overveiende sannsynlighet vil dra nytte av slått: Moser: Nerveklo (EN); alvemose (EN); stakesvanemose (EN); kildesvanemose (VU); striglegulmose (CR); enkorntvebladmose (EN); snerpstjernemose (VU); grassigd (VU); pyttnøkkemose (VU). Karplanter: Jemtlandsstarr (VU); taglstarr (NT); kjevlestarr (NT); nebbstarr (NT); smalmarihand (VU); småull (EN); honningblom (CR); flueblom (VU); brunskjene (VU); myrflangre (EN); knottblom (EN); purpurmarihand (EN); fettblad (RE); svartkurle (EN); klokkesøte (VU); skotsk øyentrøst (NT); myggblom (NT); brunmyrak (NT). Fugler: Dobbeltbekkasin (NT). Truede arter tilknyttet typen der slått har ukjent effekt: Karplanter: Stautstarr (EN); bunkestarr (VU); toppstarr (VU); tuestarr (NT); blærestarr (NT); dronningstarr (NT); marisko (VU); islandsgrønnekurle (CR); myrstjerneblom (VU); myrtelg (VU); stor myrsildre (EN).

Samlet vurdering og anbefaling

Tiltakspakke 3 anbefales for måloppnåelse tilsvarende VU og tiltakspakke 6 anbefales for måloppnåelse tilsvarende NT. Begge gir samme måloppnåelse som henholdsvis tiltakspakke 2 og 5, men vil involvere kommunene på en bedre måte, noe som kan forhindre abiotiske inngrep. Tiltak 1.3 kan inkludere mange naturtyper og arter, og kostnad per naturtype vil da bli begrenset.